

OPINNÄYTETYÖN LAATIMINEN

Opinnäytetyö

Opinnäytetyö – kandidaatintutkielmasta väitöskirjaan – on tutkimusraportti. Pohjimmiltaan siinä käydään läpi **mitä** olet tutkinut, **miten** olet sen tehnyt ja **mi-hin** olet lopulta päätenyt.

Monista muista oppiaineista historian opinnäytteet eroavat siinä, että historiassa työt kirjoitetaan siten, että ne ovat luettavissa myös muiden kuin asiaan vihkiytyneiden toimesta. Historia on kielellinen tieteenala, jossa kirjoittamisella on tärkeä rooli.

Tutkielman rakenne

Opinnäytetyö jakaantuu tyypillisesti kolmeen osaan: **johdantoon**, **käsittelylu-kuihin**, sekä **päätäntöön**. Lisäksi alkuun tulee kansilehti ja sisällysluettelo, sekä loppuun lähdeluettelo ja mahdolliset liitteet (kuvat, kaaviot, taulukot jne).

Tekniset ohjeet

Kansilehti

Tekijän nimi
PÄÄOTSIKKO
Alaotsikko
Kandidaatintutkielma
Historian ja etnologian laitos
Jyväskylän yliopisto
Työn käsittelypäivämäärä

Sisällysluettelo

- Pääluvut numeroidaan (johdanto = 1). Käsittelylukuja on yleensä muutamia, kukin käsittelee aina yhtä isompaa teemaa
- Pääluvut voi jakaa alalukuihin. Kandidaatintutkielmassa tämä ei ole kuitenkaan välttämätöntä, koska työ on lyhyt
- Luvut nimetään sisällön mukaan

- Työssä käytetään alaviitteitä
- Kandidaatintutkielman pituus on **15–20 sivua +** kansilehti, sisällysluettelo, lähdeluettelo ja mahdolliset liitteet.
- Sivunumerointi johdannosta alkaen
- Fonttikoko 12 pt (viitteet 10pt), esim. Times New Roman
- Marginaalit max. 3cm
- Riviväli 1,5 (lähdeluettelossa 1)

Noudatetaan suomen kielen kielioppia, ks. esim. <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/>

- Lehtien ja kirjojen nimet kursivoidaan.
- Lähdeluettelossa omat sääntönsä lainausmerkkien käytöstä ja kursivoinnista
- Suorat lainaukset, eli sitaatit alkuperäisteksteistä merkitään lainausmerkeillä. Jos lainaus on yli kolme riviä pitkä, se erotetaan leipätekstistä sisentämällä ja pienentämällä fonttikokoa 11pt. Jos alkuperäistä lainausta lyhentää, merkitään tämä joko [...] tai [– –]. Sitaattien perään tulee lähdeviite. Esim. Kekkonen totesi vuoden 1968 vaaleista: ”Jos olisin tiennyt mil-laiseksi vaalit [...] muodostuvat en olisi ehdokkaaksi ryhtynyt.”¹

Opinnäytetyön osat

Johdanto

Johdantoluku esittelee tutkimuksen perusasetelman ja lähtökohdat. Usein johdanto venyy liian pitkäksi; sen tulisi olla alle viidesosa koko työn mitasta. Siitä tulee selvittää mitä olet tutkinut ja miten:

- Tutkimuksen aihepiiri ja tutkimustilanne
 - o Mihin laajempaan kokonaisuuteen oma tutkimus liittyy
 - o Keskeinen aiempi tutkimus (tutkimuskirjallisuus) läheltä omaa aihepiiriä (tuoko oma tutkimuksesi uuden näkökulman, onko aihetta tutkittu aiemmin lainkaan jne).
 - o Luodaan tila omalle tutkimukselle ja tutkimuskysymyksille.
- Tutkimuskysymys tai -kysymykset (mitä ja miksi tutkitaan ja mahdolliset hypoteesit):
 - o Esitellään selvästi kysymys (tai ongelma) johon työllä haetaan vastausta. Pidemmässä työssä kysymys voi jakautua useampiin osiin
 - o Rajataan tarkemmin kysymys, perustellaan miksi tietyt asiat rajataan pois, miksi on päädytty kyseiseen aikarajaukseen jne.
- Lähteiden ja tutkimusmenetelmien esittely:
 - o Minkä lähteiden pohjalta tutkimusongelmaan haetaan vastauksia; lähteiden lyhyt esittely
 - o Mitä rajoituksia lähteisiin mahdollisesti liittyy; mahdolliset muut lähteisiin liittyvät tekijät
 - o Tutkimuskirjallisuuden voi käsitellä myös tässä
- Käsitteiden määrittelyt (jos tarpeen tehdä erikseen)

Käsittelyluvut

- Käsittelyluvut rakentuvat tekemästasi tutkimustyöstä
- Lukujen pohjana on lähdeaineistosi

- Luvuissa ei vain referoida lähteitä, vaan pyritään analysoimaan ja selittämään lähdeaineistoihin pohjautuvia havaintojasi
- On tärkeää verrata havaintojasi aiempaan tutkimukseen (kirjallisuuteen)
- Käsittelyluvuissa voi olla suoria lainauksia, taulukoita, tilastoja, kuvia ja karttoja havainnollistamassa tutkimustuloksiasi

Päätäntö

- Lyhyt loppuluku, jossa vastataan johdannossa esitettyihin tutkimuskysymyksiin
- Ei tuoda enää uusia havaintoja
- Voidaan osoittaa tarpeita jatkotutkimukselle tai tutkimuksen laajentamiselle uusiin suuntiin

Lähdeluettelo

- Luetellaan kaikki työssä käytetyt (viitatus) lähteet
- Jaetaan alkuperäislähteisiin ja tutkimuskirjallisuuteen

Liitteet

- Isot taulukot, kartat, analysoidut tekstinäytteet
- Liitteisiin on aina viitattava tekstissä, ne on numeroitava ja otsikoitava, ja ilmoitettava lähteet

Lähdemerkinnät

- Tapoja merkitä lähteet on useita, mutta historialle tyypillisiä ovat alaviitteet. Tärkeintä on, ettei merkintätapoja sekoita keskenään, vaan tekee ne yhdessä työssä aina yhdellä tavalla. Historian opinnäytetöissä käytetään alaviitteitä
- Lähdemerkinnöissä tärkeintä on, että lukija voi paikantaa lähteen merkinnän perusteella
- Hyvin yleisellä tasolla liikkuvat asiat voi jättää ilman viitteitä – jos voidaan olettaa että keskivertolukija tietää asian, viitettä ei tarvita
- Lähdeviitteisiin voi pelkän lähteeseen viittaamisen ohella laittaa myös lisätietoja ja selvennyksiä, mutta liian pitkiä selityksiä tulee välttää.¹
- Viitteet liittyvät yleensä asioihin tai asiakokonaisuuksiin, ja siten viitteen yläindeksin luontevin paikka on viimeisen asiaa käsittelevän virkkeen jälkeen pisteen jälkeen. Viite ei kuitenkaan voi viitata useampaan kappaleeseen. Viite voi myös olla yksittäisen sanan perässä, jos juuri sitä sanaa selitetään viitteessä
- Useaan eri lähteeseen viitatessa eri lähteet erotetaan toisistaan puolipilkulla
- *Arkistolähteisiin* viitatessa tulee yleensä tiedot sekä itse arkistosta (miten asiakirja löytyy), että itse asiakirjasta.² Käytännöt vaihtelevat arkistoittain ja tutkimusaiheittain.³ Merkinnöissä käytetään lähdeluettelossa ilmoitettuja lyhenteitä.⁴ Myös *lähdejulkaisuihin* viitattaessa voidaan käyttää lyhenteitä, ja viitteisiin tarvitaan lisäksi asiakirjan numero, tarvittaessa myös

¹ Viitteissä voi käyttää selventäviä lyhenteitä ja ilmaisutapoja: ks. esim. = mainitaan vain yksi kohta, jossa käsitellään asiaa, vaikka muitakin olisi; vrt. = lähteissä on eriäviä tulkintoja; ibid. = viitataan saman lähteen samalle sivulle tai samoihin sivuihin kuin edeltävässä viitteessä – HUOM. tämän kanssa kannattaa olla varovainen ja käyttää vasta aivan työn viimeistelyvaiheessa. Tekstiä muokatessa ibid. karkaa helposti väärään paikkaan.

² NA 1198/7/321, Hay Wilsonille 10.8.1913.

³ KA VRO v. 1: 8.8.1657. Huomaa, että tähän tuomiokirjaviitteeseen ei tarvitse laittaa asiakirjan luonteesta kertovaa mainintaa, kuten edellisen viitteen kirjeeseen. Kun viitataan lähde-editiona julkaistuun tuomiokirjaan tai vastaavaan oikeudelliseen asiakirjaan, voidaan mainita päivämäärä, jolloin asiaa on käsitelty, tai pelkkä sivunumero, jolta asia löytyy: Ekenäs stads dombok, 5.5.1666 tai Ekenäs stads dombok, 77. Haluttaessa voidaan mainita sekä sivunumero että päivämäärä, jolloin päivämäärä ilmoitetaan sivunumeron perässä sulkeissa: Ekenäs stads dombok, 77 (5.5.1666).

⁴ KA, JK. Saapuneet kirjeet, 1967; Ea 2. Alpo Lääperin kirje Olli Laiholle, 11.1.1967.

asiakirjan luonne ja päiväys.⁵ Arkistoilla on omat merkintätapansa, jotka voi tarkastaa useimmiten arkiston nettisivuilta. Oman tutkimusalueen merkintätavat kannattaa tarkastaa muiden alan tutkijoiden julkaisuista.

- *Sanomalehtiin* viitatessa tulee ilmoittaa kirjoittaja (jos nimi on tiedossa), kirjoituksen otsikko lainausmerkkien välissä, sekä *lehden nimi* tai *lyhenne*, päiväys ja sivunumero(t)⁶
- *Kirjallisuuteen* viitattaessa merkitään tekijän sukunimi, painovuosi ja sivunumerot.⁷ Jos työssä on useita samana vuonna julkaistuja teoksia samalta kirjoittajalta, ne erotetaan a- ja b- kirjaimilla (ilmoitetaan myös lähdeluettelossa).⁸ Samassa viitteessä olevat eri lähteet erotetaan toisistaan puolipisteellä. Tutkimuskirjallisuuslähteisiin viitataan ikäjärjestyksessä siten, että vanhin tulee ensimmäisenä.⁹
- *Artikkelien* ja *kirjan osien* viitteeseen tulee kirjoittajan, ei toimittajan nimi.
- Jos haluaa, käännöskirjallisuuden kyseessä ollessa voi mainita sekä käytetyn käännöksen julkaisuvuoden että alkuperäisteoksen ilmestymisvuoden.¹⁰

Lähdeluettelo

- Arkistolähteet ilmoitetaan kirjallisuusluettelossa aineistojen löydettävyyden vuoksi mieluiten alkukielisissä asuissaan, vaikka tekstissä ja lähdeviitteissä olisikin käytetty niiden suomennoksia.
- Lähdeluettelossa ilmoitetaan kirjallisuudesta bibliografiset tiedot, joissa näkyy kirjoittaja, julkaisuvuosi, teoksen/artikkelin nimi, muut tunnistetiedot (artikkelin tai kirjan osan tapauksessa toimittajat, kirjan tai lehden nimi, volyymi/vuosikerta ja numero), kustannuspaikka ja kustantaja (sekä artikkelin osalta sivunumerot).

⁵ DBFP, no. 4, Derby Curzonille 21.3.1920; FMU VII 5599.

⁶ NYT 2.7.1900, Oscar Straus, "Jewish Immigration", 3.

⁷ Ojala 2002, 223; Holmila & Mikkonen 2015, 42.

⁸ Halmesvirta 2004a, 34–35; Halmesvirta 2004b, 77.

⁹ Halmesvirta 2004a, 37; Mikkonen 2019, 207.

¹⁰ Le Goff 1977/1980, 130.

- Jos kirjoittajia on useampia kuin yksi, lähdeviitteissä ja kirjallisuusluettelossa käytetään ja-sanan tilalla &-symbolia.
- Jos sanomalehtiä tai aikakauslehtiä käytetään kirjallisuutena eikä alkuperäislähteinä, kirjallisuusluettelossa artikkelitiedot merkitään muun tutkimuskirjallisuuden joukkoon
- Jos teos on alun perin julkaistu merkittävästi aikaisemmin kuin työssä käytetty painos, ilmoitetaan myös alkuperäinen julkaisuvuosi (esim. 1912/1990)
- Jos lähdejulkaisulla, monografialla, artikkelilla tai artikkelikokoelmalla tai sarjassa, jossa se on ilmestynyt, on kaksi- tai useampitasoinen nimi (siis pääotsikko ja ainakin yksi alaotsikko), otsikkotasot erotetaan toisillaan pisteellä.
- Digitaaliset lähteet (esim. nettisivut) ryhmitellään alkuperäislähteiksi ja tutkimuskirjallisuudeksi aivan kuten muukin lähdemateriaali, ja ne sijoitetaan lähdeluetteloon muun aineiston joukkoon. Sähköisiin lähteisiin merkitään soveltuvien osien seuraavat tiedot: Kirjoittajan nimi ja kirjoituksen tai asiakirjan nimi sekä alkuperäinen ilmestymisvuosi; tietokannan tai muun sähköisen kokoelman nimi; www-lähteissä internet-osoite (järkevintä ilmoittaa osoitteeksi pelkkä tietokannan etusivun tai hakemistosivun osoite) ja päivämäärä, jolloin kyseisellä sivulla on käyty (merkitään siksi, että verkkoaineistojen sisältö muuttuu toisinaan nopeasti).

LÄHTEET (esimerkkiluettelo)

ALKUPERÄISLÄHTEET

Arkistolähteet

Kansallisarkisto (KA), Helsinki

Vaasan raastuvanoikeuden (VRO) renovoidut tuomiokirjat 1650–1700: vol. v. 1–9.

Kansallisarkisto (KA), Jyväskylä

Jyväskylän Kesän arkisto (JK). Saapuneet kirjeet (1967), Ea 2.

The National Archives of the United States (NA),

Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksen mikrofilm-ikokoelmat, JyMa, Records of the Department of State Relating to Internal Affairs of Romania, 1910-1944. Microcopy no 1198, Roll 7.

Lähdejulkaisut

Diplomatarium Fennicum (DF), <http://195.148.246.230/DF/index.htm>, viitattu 30.3.2007.

Documents on British Foreign Policy (DBFP) 1919–1939, First Series, 9 (1920). Toim. Rohan Butler. London: HMSO 1960.

Ekenäs stads dombok 1623–1675. Julk. Harry Lönnroth. Tampere: Tampereen yliopisto. Tampereen yliopiston sähköiset julkaisut, <http://tam-pub.uta.fi/tup/951-44-6392-7.pdf>, viitattu 3.4.2007.

Virallisjulkaisut

Suomen talonpoikaissäädyn pöytäkirjat valtiopäiviltä v. 1882. Toinen vihko. Helsinki 1901.

Sanomalehdet

The New York Times (NYT) 1907–1914. (ProQuest, JY)

Alkuperäislähteenä käytetty kirjallisuus

Newman, Henry (1851), Lectures on the Present Position of Catholics in England. London: Burns & Lambert. Newman Reader, <http://www.newman-reader.org/works/england/>, viitattu 3.10.2005.

Wolf, Lucien (1912/1990), The Legal Sufferings of the Jews in Russia. A Survey of their Present Situation and a Summary of Laws. London: Fisher Unwin.

Haastattelut

Haastateltavan nimi (mahd. syntymävuosi ja -paikka, arvo tai ammatti), sekä haastattelun ajankohta.

TUTKIMUSKIRJALLISUUS

Anttila, Veikko (1974), Talonpojasta tuottajaksi. Suomen maatalouden uudenaikaistuminen 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alkupuolella. Helsinki: SKS.

DeWeerd, H.A. (1948), "Hitler's Plans for Invading Britain". Military Affairs, vol. 12, no. 3, 142-148. (JSTOR, JY)

Eilola, Jari (2003), "Uuden ajan alun henkinen ruttotauti – noitavainot ja terveen kansan ihanne". Teoksessa: Ahonen, Kalevi et al. (toim.), Toivon historia. Toivo Nygårdille omistettu juhlakirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitos, 35-46.

Halmesvirta, Anssi (2004), "Järjestelmänvaihdos ja Unkarin 1900-luvun historian myytit". Historiallinen Aikakauskirja, vol. 102, no. 1, 46-57.

Le Goff, Jacques (1980), Time, Work, and Culture in the Middle Ages. Pour un autre Moyen Âge (1977). Englanniksi kääntänyt Arthur Goldhammer. Chicago & London: University of Chicago Press.

Mikkonen, Simo (2019), "Te olette valloittaneet meidät!" Taide Suomen ja Neuvostoliiton suhteissa 1944-1960. Helsinki: SKS.

Ojala, Jari (2002), "Patriarkan kuolema". Teoksessa: Karonen, Petri & Einonen, Piia (toim.), Arjen valta. Suomalaisen yhteiskunnan patriarkaalista järjestyksestä. Historiallinen Arkisto 116. Helsinki: SKS, 221-253.

Pihlajasaari, Jouni (2007), "Veroale tuotti pettymyksen". Keski-suomalainen 18.3.2007, 36.